

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
на тему: « Управління активами підприємства»

Виконавець:

Студент факультету **ФБС**

Поліщук Костянтин Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна

прізвище, ім'я, по батькові)

/ підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Економічна сутність, класифікація та структура активів підприємства.....	5
1.2. Джерела формування активів підприємства.....	16
1.3. Методичні засади оцінювання управління оборотними та необоротними активами підприємства.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ГЛОБАЛ ОУШЕН ЛІНК».....	27
2.1. Загальна характеристика та оцінка основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Глобал Оушен Лінк».....	27
2.2. Аналіз складу та джерел формування активів підприємства, їх вплив на ліквідність та платоспроможність ТОВ «Глобал Оушен Лінк».....	31
2.3. Аналіз ефективності діяльності та ділової активності ТОВ «Глобал Оушен Лінк».....	44
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ГЛОБАЛ ОУШЕН ЛІНК».....	53
3.1. Шляхи оптимізації складу активів підприємства.....	53
3.2. Модель оптимізації активів підприємства ТОВ «Глобал Оушен Лінк».....	59
3.3. Розрахунок ефективності управління активами підприємства за допомогою математичного моделювання.....	63
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Найважливішим питанням, що стосується діяльності підприємства, будь-яких установ чи організацій є пошук ефективних методів використання активів підприємства. Щоб досягти високих результатів, потрібна чітко збудована, обґрунтована і ефективна фінансова політика управління активами. Важливою складовою частиною системи фінансового менеджменту підприємств був і залишається механізм управління активами. Розробка досконалого механізму управління активами підприємств і застосування його на практиці, є дієвим засобом ефективного формування і регулювання обсягу оборотних та необоротних активів та підтримки оптимального рівня ліквідності, що забезпечить оперативність виробничого і фінансового циклів діяльності, а отже досить високу платоспроможність і фінансову стійкість суб'єктів господарювання. Процес управління активами споріднений з аналізом та оцінкою фінансовогосподарської діяльності, проте аналіз, в основному, фіксує результати кінцевої діяльності, тоді як процес управління активами або оптимізація їх структури націлює на досягнення певних стратегічних цілей підприємства.

Фінансовий стан підприємства визначається розміщенням і використанням його коштів. Фінансовий стан підприємства характеризується забезпеченістю власними обіговими коштами, станом нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, станом та динамікою дебіторської і кредиторської заборгованості, оборотністю коштів, платоспроможністю та іншими підсумками фінансовогосподарської діяльності підприємства, які дозволяють дати оцінку досягнутим результатам, зробити висновки про рівень фінансово-економічного стану та про наявність нереалізованих внутрішньогосподарських резервів. Ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є найважливішим симптомом його „фінансового здоров'я», передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської

діяльності в цілому. Ефективні форми управління фінансовими ресурсами дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток.

У сучасних умовах для більшості підприємств типовим наслідком кризових явищ їхнього економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів, що істотно позначається на ефективності їхнього господарювання. Разом із цим низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому сьогодні одним з найактуальніших завдань у забезпеченні підвищення ефективності виробничої діяльності підприємств є суттєве вдосконалення управління їхніми активами.

Метою дипломної роботи є узагальнення накопичених знань щодо управління активами підприємства та надання практичних рекомендацій щодо покращення управління активами ТОВ «Глобал Оушен Лінк».

Об'єктом дослідження є процес управління активами підприємства ТОВ «Глобал Оушен Лінк».

Предметом дослідження є теоретично-методичні та прикладні засади управління активами на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження при написанні кваліфікаційної роботи в якості інформаційної бази використовувалися навчальні посібники і підручники з фінансового аналізу, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам формування джерел фінансування підприємства та управління ними, законодавча база України, фінансова звітність ТОВ «Глобал Оушен Лінк» за 2017-2019 роки.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження в кваліфікаційній роботі вирішено головну наукову задачу – розроблено теоретико-методичні засади та запропоновано практичні рекомендації щодо управління активами підприємства. З'ясовано що для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно мати у своєму розпорядженні визначене майно, що належить йому на правах власності або володіння. Все майно, яким володіє підприємство і яке відображене в його балансі, називається активами підприємства.

Визначено та охарактеризовано, що нестача чи надмірна кількість коштів призводить до розбалансування руху матеріальних і фінансових ресурсів, недофінансування господарської діяльності та до фінансових ускладнень на підприємствах. При ефективному використанні оборотних активів покращуються показники фінансового стану підприємства: ліквідність, фінансова стійкість, платоспроможність та рентабельність. Нераціональне використання виробничих засобів; часткова реалізація готової продукції; незбалансованість дебіторської заборгованості з кредиторською; невизначеність частки дебіторської заборгованості в оборотних активах (значна частка дебіторської заборгованості в оборотних активах призводить до ризику неповернення грошових коштів від дебіторів); незбалансованість грошових коштів на рахунках в банку чи в касі підприємства (велика сума грошових коштів може знецінитись під час інфляції, а незначна сума коштів свідчить про низьку ліквідність та платоспроможність підприємства) в кінцевому рахунку можуть призвести до зменшення прибутку.

Проведене дослідження теоретико-методичних підходів до підвищення ефективності управління активами підприємства дало змогу зробити висновок, що в сучасних умовах вітчизняним підприємствам доцільно здійснювати оптимізацію рівня дебіторської заборгованості шляхом проведення контролю за станом розрахунків з дебіторами, оцінки платоспроможності та ділової репутації дебіторів, страхування ризиків, тощо.

У кваліфікаційній роботі був проведений аналіз формування джерел фінансування підприємства із застосуванням економіко-математичного моделювання, що дало змогу на основі 2017-2019рр. було зроблено прогнозне значення темпів зміни виручки.

Досліджуючи фінансово-господарську діяльність ТОВ «Глобал Оушен Лінк» було з'ясовано, що протягом 2017-2019 рр. чистий дохід від реалізації продукції на 2017 рік, сума якого складає 105286 тис. грн, є більшою ніж в 2018 році ,сума якого складає 93136 тис. грн, в відсотках, це зменшення чистого доходу, складає -11,6%, а в 2019 році чистий дохід від реалізації зростає на 10,1%, в абсолютному значенні на 9434 тис. грн, але це все одно менше, чим було в 2017 році. Собівартість реалізованої продукції у 2018 році зменшується на 6,7% в порівнянні з 2017 роком, а в 2019 році збільшився на 18,3%. Через зменшення чистого доходу від реалізації та збільшення собівартості відбувається тенденція зменшення валового прибутку, з 2017 на 2018 рік валовий прибуток зменшився на 38,7%, а з 2018 на 2019 рік на 3,6%. Валюта балансу в 2018 році зменшилась на 15,5%, а в 2019 році збільшилось на 13,9%. Власний капітал зменшився в 2018 році на 52,1%, а в 2019 році збільшився 43,2%. Залучений капітал в 2018 році збільшився на 18,3%, а в 2019 році зменшився на 13%. Основну частку залученого капіталу складають поточні зобов'язання і забезпечення, а довгострокові зобов'язання і забезпечення з'являються лише в 2018-19 роках. Залучений капітал перевищує власний капітал, чіткого росту або падіння залученого капіталу не спостерігається. Зростання залученого капіталу є негативним фактом, що характеризує погіршення структури балансу й підвищення ризику втрати фінансової стійкості.

Можна зробити висновок, що за аналізуючий період найгірші показники в 2018 році, в 2019 році відбулось зростання, але до показників, які було до падіння так і не повернулись.

Для здійснення своєї діяльності підприємство почало використовувати в 2018 році не тільки власні кошти, а й залучає кошти банку у вигляді овердрафту. Цей факт відобразився на платоспроможності, про що свідчить коефіцієнт платоспроможності, який має тенденцію до зниження, але, разом з тим, рентабельність власного капіталу має незначне зниження, що свідчить про ефективність прийнятого рішення щодо залучення позикових коштів, адже дозволяє підприємству розширювати його діяльність, залучати нових клієнтів, робити інвестиції.

Грошові кошти та їх еквіваленти, протягом аналізованого періоду, мають тенденцію до зростання у 2019р. у порівнянні з 2017р. З одного боку, це позитивна тенденція, адже вказує на ліквідність, а в сукупності зі збільшенням показника дебіторської заборгованості, вказує на збільшення обсягу реалізації послуг підприємства, підвищення ділової активності. Однак, враховуючи те, що ці активи зазнають втрат через інфляцію, то підприємству рекомендовано постійно спостерігати за співвідношенням оборотних коштів до поточних зобов'язань, щоб максимально раціонально використовувати вільні грошові кошти.

За розрахунками підприємство ТОВ «Глобал Оушен Лінк» має реальний розмір власного капіталу у 2017 році нижчий за потребу в 2,02 рази, у 2018 році - в 3,6 рази, у 2019 році - в 2,8 рази. Позиковий же капітал, тільки при консервативному підході фінансування активів, перевищує розраховану в таблиці його суму в 17,8 рази у 2017 році, у 87,4 рази у 2018 році, в 15,6 рази у 2019 році.

Отже, структура фінансових ресурсів підприємства ТОВ «Глобал Оушен Лінк», яка за розрахунками, буде сприяти мінімізації рівню фінансового ризику.

Тематика даної кваліфікаційної роботи є дуже актуальною, бо вивчення і аналіз формування фінансових ресурсів підприємств дозволяє заздалегідь виявити слабкі сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, попереджати їх негативний вплив на його роботу і створювати такі умови, за

яких воно максимально ефективно формує та використовує свої ресурси та мобілізує резерви. Також це дозволяє так оптимізувати управління активами капіталу, щоб підприємство максимально використовувало свої внутрішні фінансові ресурси, а зовнішні ресурси були дешевими та доступними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барилюк І.В., Рубаха М.В. Діагностика впливу факторів економічного середовища на формування фінансового капіталу компаній І.В. Барилюк, М.В. Рубаха, Фінанси України. 2013. С. 104-117.
2. Барабаш Н. С., Никонівч Н. О. Аналіз грошових потоків в системі фінансового менеджменту підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2010. № 2. Т 2. С. 164–167.
3. Білик М.Д. Управління фінансами державних підприємств. Київ: Знання, 1999. 312 с.
4. Бутинець Ф. Ф. "Бухгалтерський фінансовий облік" -Житомир: Рута, 2001
5. Брігхем Е.Ф. Основи фінансового менеджменту. – К.: Знання, 1997.
6. Висоцька І. Б. Оптимізація структури капіталу підприємства з метою підвищення його фінансової безпеки.
7. І. Б. Висоцька, В. В. Комаричина. Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23.1. - С. 224-230.
8. Волк І.Ф. Фінансові ресурси підприємства: економічна сутність та ефективність управління. Держава і регіони 2006. №6 С.339 -342.
9. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: Практ. посібник. – К.: Лібра, 2004.
10. Грабова Н. Н., Добровський В. Н. Бухгалтерський облік у промислових та торговельних підприємствах, 2000. КАСК, 2000. 624с.
11. Гудзь О.Є. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Облік і фінанси АПК. 2007. №3-5. С. 100–105.
12. Крикавський Є.В. Логістика для економістів: Підручник Є.В.Крикавський. Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2004. — 147 с.
44. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб. Рекомендовано МОН Г.І.

13. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: теорія і практика : підручник Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній ; за ред. проф. А.Г. Загороднього. Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – К. Знання, 2008. 440с.
14. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посібник М. Я. Коробов. – К. Знання, 2000. 378 с.
15. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 4. С. 271–274.
16. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент. Київ: Центр навчальної літератури, 2006р. 520с.
17. Лапіна І. С., Гончаренко О. М. Фінансовий менеджмент. Підруч. за заг.ред. І.С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016, 313 с.
18. Лапіна І.С., Домбровська С.О. Застосування системного підходу в управлінні фінансовими ресурсами підприємства. Теорія і практика сучасної науки (час. І): *матеріали II Міжнародної науко-практичної конференції м. Київ, 15-16 червня 2017 р.* Київ: МЦНД, 2017. С. 32-34.
19. Лапіна І. С., Домбровська С. О. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку : монографія. Харків, 2020. 256 с.
20. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. – Київ: Центр учбової літератури, 2003.
21. Лігоненко Л., Ковальчук Г. Оцінка платоспроможності підприємства: Методичні підходи, економіка, фінанси, право. 1998. №9.
22. Мазаракі А.А. Економіка торгівельного підприємства. Підручник для вузів. (Під ред. проф.Н.М. Ушакової) - К. «Хрещатик», 1999р. 800 с.
23. Мельничук К. С. Управління оборотними активами підприємств як необхідна складова забезпечення їх ефективної діяльності / К. С. Мельничук / Наука й економіка. – 2009. № 4(16), Т. 2. С. 108 – 112.
24. Мартьянов О. І. Оптимізація фінансових ресурсів підприємств України в умовах глобальної фінансової кризи [Електронний ресурс / О. І. Мартьянов, Т. О. Макух.

25. Ротар Д. А. Ключові особливості стратегічного управління активами підприємств та шляхи його удосконалення, Д. Ротар, Економічні науки.
26. Савицька Г.П. Аналіз господарської діяльності підприємства., 2001. 668 с.
27. Стащук О. В. Структура капіталу підприємства в контексті досягнення його фінансової стійкості, О. В. Стащук, А. В. Гриценюк. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". С. 221-225.
28. Тянь Р. Б. Планування діяльності підприємства. К. МАУП, 1998. С. 124-126.
29. Управління структуруванням власного капіталу акціонерних товариств монографія Р. А. Слав'юк, Н. М. Чиж. – К., 2009. – 358 с.
30. Фінансовий менеджмент Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. Знання, 2005. 485 с.
31. Фінансова діяльність підприємства : підручник О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов. К. Либідь, 2003. 384 с.
32. Фінансовий менеджмент За ред. Г. Г. Кірейцева. – К. ЦУЛ, 2002. 496 с.
33. Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посібник. За ред. В.М. Федосова. 1993, 247 с.
34. Фінанси підприємств: Підручник За ред. професора А.М. Поддєрьогіна. КНЕУ, 1998. 368 с.
35. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод, посіб. А.М. Поддєрьогін та ін. КНЕУ, 2001. 294 с.
36. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод, посіб. Г.Г. Кірейцев та ін. ЖІТІ, 2001. 432с.
37. Шеремет А.Д., Негашев Є.В. Методика фінансового аналізу. Инфра-М, 2000, С. 98.
38. Ю.С.Цал-Цалко Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навч.посібник. Київ: ЦУЛ, 2011, 360 с.